

NR. 2. OPZEGGING VAN TOELATINGSOVEREENKOMST VAN CARDIOLOOG.
KANTONRECHTERSFORMULE NIET VAN TOEPASSING. ONDER OMSTANDIGHEDEN EEN
BEPERKTE VERGOEDING. GARANTIE VOOR GOODWILL.

De rechtsgeldigheid van de opzegging van de toelatingsovereenkomst brengt in beginsel met zich mee dat aan eiser te dier zake geen vergoeding toekomt, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen op grond waarvan een vergoeding naar billijkheid gerechtvaardigd is. Het standpunt van eiser dat de relatie tussen hem en B steeds meer de kenmerken van een arbeidsovereenkomst is gaan vertonen, zodat toepassing van de kantonrechtersformule op haar plaats is, kan daarbij niet worden gevolgd. De toelatingsovereenkomst bevat nu juist een aantal elementen die geheel in strijd zijn met de kenmerken van een arbeidsovereenkomst, waarbij alleen al doorslaggevend is dat eiser in maatschapsverband als vrij gevestigd medisch specialist is toegelaten en dus ervoor heeft gekozen juist niet in loondienst werkzaam te zijn.

In het onderhavige geval zijn er gronden voor een (beperkte) vergoeding.

Scheidsgerecht Gezondheidszorg

(mr A. Hammerstein, voorzitter, mr A.T.T. Rosendaal en dr P.D.J. Vegt, leden, met bijstand van mr M. Bitter, griffier)

16 januari 2001

Bindend advies (00/15) in de zaak van:

A,
wonende te Z,
eiser in conventie, verweerder in reconventie
gemachtigde mr L.J. Fillet,
tegen

De stichting B,
gevestigd te X,
verweerster in conventie, eiseres in reconventie
gemachtigde mr E.W.M. Meulemans

1. De procesgang

1.1 Eiser in conventie, verweerder in reconventie, zal in het navolgende worden aangeduid als "A" en verweerster in conventie, eiseres in reconventie als "B".

1.2 A heeft bij nadere memorie van eis, voorzien van producties, gevorderd dat het Scheidsgerecht:

- Primair: voor recht zal verklaren dat het B in alle redelijkheid niet tot opzegging van de overeenkomst met A had mogen besluiten op grond van art. 19 lid 1 sub a en b van de toelatingsovereenkomst vanwege strijd met de goede trouw, als ook deze opzegging op genoemde grond te vernietigen;
- Subsidiair: indien en voor zover wel sprake is van een rechtsgeldige opzegging, een billijke vergoeding aan A toe zal kennen wegens huidige en toekomstige inkomstenderving naar analogie van de kantonrechtersformule, rekening houdende met de mate van verwijtbaarheid van B;
- Zowel primair als subsidiair: B in de kosten van deze procedure zal veroordelen.

A heeft deze procedure op 28 juli jl. ingeleid bij een door zijn advocaat opgesteld beroepsschrift ex art. 19 lid 4 Toelatingsovereenkomst waarmee A in beroep komt tegen de opzegging door B van de toelatingsovereenkomst met A en waarin zakelijk beschouwd vrijwel hetzelfde wordt gevorderd als bij de nadere memorie d.d. 3 oktober 2000, zij het in die memorie nader en breder verwoord.

1.3 B heeft een memorie van antwoord in conventie, tevens houdende (voorwaardelijke) memorie van eis in reconventie genomen d.d. 18 oktober 2000, voorzien van producties.

- 1.4 In hiervoor genoemde memorie heeft B in conventie verweer gevoerd en het Scheidsgerecht verzocht A in zijn vorderingen niet-ontvankelijk te verklaren, althans hem deze te ontzeggen met veroordeling van hem in de kosten terwijl in reconventie voorwaardelijk wordt verzocht, voor het geval de primaire vordering van A zal worden toegewezen, de toelatingsovereenkomst met A te ontbinden met ingang van 31 december 2000, alles met veroordeling van A in de kosten van deze procedure, zowel in con- als in reconventie.
- 1.5 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden te Utrecht op 19 december 2000. Partijen hebben producties overgelegd en hebben zich van pleitnota's bediend.
Van de zijde van A waren aanwezig A, vergezeld van zijn echtgenote en zijn gemachtigde alsmede C, psychiater, lid begeleidingscommissie ter herstructurering van hierna te noemen maatschap, 1995/1996.
Van de zijde van B waren aanwezig D, directeur patiëntenzorg en E, arts, voorzitter stafbestuur, alsmede de gemachtigde van B.

2. Samenvatting van het geschil

- 2.1 Eiser is sedert 1 september 1983 op basis van een toelatingsovereenkomst als cardioloog werkzaam in de (aanvankelijk twee) ziekenhuizen van B. Hij oefent de praktijk uit in maatschapsverband met twee andere cardiologen, F en G.
- 2.2 De samenwerking tussen de drie cardiologen verloopt al gedurende vele jaren moeizaam. In hun onderlinge verhoudingen deden zich voortdurend spanningen en problemen voor. In 1994 zijn afspraken gemaakt over herstructurering van de maatschap. Vanaf 1995 vindt begeleiding plaats. In 1996 dreigde een ontbinding van de maatschap. De hulp van een door de maatschap aangetrokken mediator is na korte tijd weer gestaakt.
- 2.3 De Commissie Kwaliteit van de Nederlandse Vereniging voor Cardiologie (NVvC) heeft de afdeling cardiologie op 28 oktober 1996 gevisiteerd. In de conclusies van haar rapport wordt onder meer vermeld dat er “hard en medisch inhoudelijk over het algemeen goed” wordt gewerkt, doch dat het medisch beleid niet altijd consistent is, er geen overzichtelijke statusvoering plaatsvindt en dat de communicatie binnen de maatschap zeer te wensen overlaat. De commissie vermeldt in haar rapport dat de kwaliteit van het medisch handelen onder spanning staat. De commissie doet een aantal aanbevelingen en besluit tot een hervisiteer na één jaar. Deze visitatie vindt uiteindelijk plaats op 18 maart 1998. Geconstateerd wordt dat er in vergelijking tot de vorige visitatie geen wezenlijke veranderingen zijn opgetreden. Hoewel de individuele cardiologen naar het oordeel van de commissie voldoen aan de eisen voor herregistratie, acht zij de werkomstandigheden dermate ongunstig dat het op korte of lange termijn niet uitgesloten is dat zich min of meer ernstige medische fouten zullen voordoen. De commissie vermeldt in haar rapport een groot aantal kritische opmerkingen, in het bijzonder wat betreft de communicatie tussen de cardiologen, doch ook met betrekking tot het ontbreken van protocollen en een gebrekkige statusvoering. Er wordt melding gemaakt van “near accidents”. In een brief van 2 juli 1998 spreekt het dagelijks bestuur van de NVvC zijn verontrusting uit naar aanleiding van dit rapport van de Commissie Kwaliteit.
- 2.4 Blijkens een notitie van augustus 1998 wordt vanuit de medische staf van het ziekenhuis een Begeleidingsgroep Cardiologie ingesteld. Deze groep heeft onder meer als opdracht gekregen het begeleiden van de maatschap cardiologie en het implementeren van de aanbevelingen van de visitatiecommissie. In 1999 wordt vastgesteld dat deze begeleiding onvoldoende resultaat heeft opgeleverd. De raad van bestuur besluit vervolgens een interim-manager, in de persoon van H, als tijdelijk voorzitter van de maatschap cardiologie aan te stellen. Bij brief van 17 maart 1999 wordt aan de cardiologen meegedeeld dat tot beëindiging van hun toelating zal worden overgegaan, indien niet binnen drie maanden na 1 april 1999 blijkt dat door deze maatregel verbeteringen zijn opgetreden.
- 2.5 H merkt in zijn concept voortgangsrapportage van 19 mei 1999 ten aanzien van eiser onder meer op dat de spanningen rond hem vrijwel uitsluitend te maken hebben met de kwaliteit van zijn medisch handelen: niet ingevulde statussen, chaotische correspondentie, onjuiste opname-indicaties, missers in diagnostiek en therapie. Daarnaast speelt, volgens deze rapporteur, de vergeetachtigheid van eiser een rol, evenals zijn gedrag wanneer hij wordt aangesproken op zijn handelen. Op 26 mei 1999 wordt tijdens een bespreking van deze rapportage afgesproken dat eerst het vakinhoudelijk handelen van eiser in beeld zal worden gebracht. H handhaaft zijn conclusies in een definitief rapport van 4 juni 1999.

- 2.6 In de periode van maart/mei 1999 zijn drie FONA-meldingen binnengekomen met betrekking tot eiser. Twee daarvan zijn door de directeur patiëntenzorg D op 10 juni 1999 aan eiser voorgelegd. D heeft eiser aangeraden medische hulp te vragen. Eiser heeft zich vervolgens ziek gemeld. Hij heeft de praktijk daarna niet meer hervat.
- 2.7 De advocaat van eiser heeft bij brief van 17 juni 1999 aan H bericht dat eiser niet instemt met een - aangekondigd - onderzoek naar zijn functioneren als cardioloog. Op 7 juli 1999 verschijnt de eindrapportage van H waaruit blijkt dat alle cardiologen behalve eiser bereid zijn mee te werken aan een vakinhoudelijk onderzoek. Op 9 juli 1999 wordt aan eiser meegedeeld dat het hem niet zonder meer is toegestaan zijn werkzaamheden in het ziekenhuis te hervatten. Daarna volgt schriftelijk en mondeling contact tussen de raadsman van eiser en het bestuur van het ziekenhuis, in het bijzonder met betrekking tot het voorgenomen onderzoek naar het functioneren van eiser die ten slotte in september 1999 een spoedvoorziening bij het Scheidsgerecht heeft gevraagd onder meer strekkende tot stopzetting van voormeld onderzoek. De vorderingen van eiser zijn bij bindend advies van 17 september 1999 door de Voorzitter van het Scheidsgerecht afgewezen. Kortheidshalve wordt hier verwezen naar de inhoud van dat bindend advies.
- 2.8 B heeft -nadat daarover nog enige correspondentie met de raadsman van eiser was gevoerd- opdracht gegeven tot een onafhankelijk onderzoek naar het functioneren van (de leden van) de Vakgroep Cardiologie. Het onderzoek is uitgevoerd door een commissie bestaande uit I, senioradviseur bij J, K, emeritus-hoogleraar cardiologie, en L, cardioloog. Als secretris en medeonderzoekster trad op M. De onderzoekscommissie is in december 1999 met haar werk begonnen en heeft in maart 2000 een rapport uitgebracht dat in het geding is gebracht. In dat uitvoerig gedocumenteerde en gemotiveerde rapport wordt ernstige kritiek geleverd op alle cardiologen, in het bijzonder wat hun gebrek aan samenwerking betreft en de onwil of onmacht om daarin verbetering te brengen. Met betrekking tot eiser komt de commissie tot het oordeel dat diens praktijkvoering medisch onaanvaardbaar is. De commissie meent dat diens jarenlang medisch-disfunctioneren door zijn omgeving is toegedekt en opgevangen, waaraan de enorme inzet, betrokkenheid en sympatieke persoonlijkheid van eiser hebben bijgedragen. Een terugkeer van eiser als cardioloog acht de commissie “onverantwoord en onmogelijk”.
- 2.9 In verband met het voornemen van B om de toelatingsovereenkomst met eiser op te zeggen, is deze op 12 mei 2000 uitgenodigd om te worden gehoord. De raadsman van eiser heeft op 6 juni 2000 bericht dat eiser om medische redenen niet in staat is te worden gehoord en hij heeft verzocht de hoorzitting aan te houden. B is op dit verzoek niet ingegaan. Op 29 juni 2000 heeft een vergadering van de medische staf plaatsgevonden waarin de opzegging van de toelatingsovereenkomst met eiser op de agenda stond. De medische staf is, in grote meerderheid, akkoord gegaan met deze opzegging die vervolgens heeft plaatsgevonden bij brief van 30 juni 2000. De opzegging is onder verwijzing naar de inhoud van het rapport-J gedaan op grond van de in art. 19 van de overeenkomst bedoelde gewichtige redenen van zodanig klemmende aard dat redelijkerwijs van het bestuur niet gevergd kan worden dat de overeenkomst wordt voortgezet. Daarbij heeft B een beroep gedaan op de redenen als omschreven onder a en b van deze bepaling:
a) wanneer de specialist op ernstige wijze zijn contractuele plichten veronachtzaamt en b) wanneer de specialist niet of niet meer de bekwaamheid of de geschiktheid blijkt te bezitten zijn praktijk uit te oefenen of voort te zetten.

3. Bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht het onderhavige geschil te beslechten bij wege van bindend advies, is geregeld in art. 25 van de tussen partijen geldende toelatingsovereenkomst en wordt door partijen erkend.

4. Beoordeling van het geschil

- 4.1 De inhoud van het rapport-J is door eiser niet (voldoende) gemotiveerd betwist. De conclusies van de onderzoekscommissie met betrekking tot eiser zijn van zodanig ernstige aard dat het bestuur van B geen andere keus had dan de overeenkomst met eiser op te zeggen. De gronden van de opzegging moeten naar het oordeel van het Scheidsgerecht aldus worden verstaan (i) dat eiser gedurende een lange periode niet

erin is geslaagd tot een (minimaal) noodzakelijke samenwerking te komen met de andere leden van de maatschap cardiologie en evenmin in voldoende mate heeft meegewerkt aan de verwezenlijking van de aanbevelingen van de visitatiecommissies, alsmede (ii) dat in de gegeven omstandigheden gerede twijfel kan bestaan aan de bekwaamheid/geschiktheid van eiser als medisch specialist in dier voege dat hij al dan niet als gevolg van gezondheidsproblemen met betrekking tot een aantal wezenlijke aspecten van de medische praktijkvoering tekort is geschoten en klaarblijkelijk niet (op korte termijn) in staat is daarin verbetering te brengen. De onder (i) vermelde gronden hangen samen met de gronden als bedoeld onder a) en de onder (ii) vermelde gronden zien blijkbaar op die onder b) van art. 19 van de toelatingsovereenkomst.

- 4.2 Eiser heeft een aantal procedurele bezwaren aangevoerd tegen het instellen van de onderzoekscommissie-J en tegen de opzegging van de toelatingsovereenkomst. Die bezwaren snijden echter geen hout, omdat eiser enerzijds zelf geen gebruik heeft kunnen of willen maken van de mogelijkheden die hem zijn geboden om te worden gehoord, terwijl hij anderzijds met betrekking tot alle belangrijke beslissingen daartoe in de gelegenheid is gesteld en in elk geval via zijn raadsman van zijn mening heeft (kunnen) doen blijken.
- 4.3 Hetgeen hiervoor in 4.1 en 4.2 is overwogen brengt mee dat de primaire vordering van eiser niet toewijsbaar is. De voorwaardelijke vordering van B in reconventie behoeft daarom geen behandeling.
- 4.4 Hierbij tekent het Scheidsgerecht nog het volgende aan. In de eerste plaats is voldoende gebleken, en door B niet betwist, dat de betrokkenheid en de inzet van eiser in het ziekenhuis gedurende een reeks van jaren zeer groot zijn geweest en dat het in dat opzicht niet aan de goede wil van eiser heeft ontbroken. In de tweede plaats is in het rapport-J op basis van voldoende gegevens vastgesteld dat eiser in een aantal opzichten als medisch specialist is tekortgeschoten, doch in dit rapport kan, evenmin als in dit geding, worden vastgesteld wat de oorzaken daarvan zijn geweest en in hoeverre eiser daarin, onder andere omstandigheden, weer verbetering kan brengen. Ten slotte is de samenwerkingsproblematiek van de maatschap cardiologie het gevolg van het in dat opzicht disfunctioneren van de drie cardiologen, waarbij in het midden kan blijven welke rol ieder van hen heeft gespeeld. In dit geding wordt dan ook geen oordeel uitgesproken over de rol van eiser, maar wordt eiser vanzelfsprekend wel verantwoordelijk gehouden voor het feit dat de maatschap in zodanige mate heeft gefaald in de onderlinge communicatie en samenwerking dat daarmee het gevaar van medische fouten in het leven is geroepen.
- 4.5 De rechtsgeldigheid van de opzegging van de toelatingsovereenkomst brengt in beginsel met zich mee dat aan eiser te dier zake geen vergoeding toekomt, tenzij zich bijzondere omstandigheden voordoen op grond waarvan een vergoeding naar billijkheid gerechtvaardigd is. Het standpunt van eiser dat de relatie tussen hem en B steeds meer de kenmerken van een arbeidsovereenkomst is gaan vertonen, zodat toepassing van de kantonrechtersformule op haar plaats is, kan daarbij niet worden gevolgd. De toelatingsovereenkomst bevat nu juist een aantal elementen die geheel in strijd zijn met de kenmerken van een arbeidsovereenkomst, waarbij alleen al doorslaggevend is dat eiser in maatschapsverband als vrij gevestigd medisch specialist is toegelaten en dus ervoor heeft gekozen juist niet in loondienst werkzaam te zijn.
- 4.6 In het onderhavige geval zijn er gronden voor een (beperkte) vergoeding. In de eerste plaats is aannemelijk dat eiser zich gedurende een langere tijd buitengewoon heeft moeten inspannen, omdat hij tijdens de ziekten van zijn collega's de praktijk van hen heeft moeten waarnemen, terwijl eiser, zoals al is vermeld, tevens een grote betrokkenheid bij zijn patiënten had. In de tweede plaats volgt uit het rapport-J dat de onderhavige problematiek zeker niet alleen, door eiser is veroorzaakt. Er zijn aanwijzingen dat het gedrag van een van zijn collega's daarbij gedurende lange tijd een (zeer) negatieve invloed heeft gehad. B heeft met deze collega van eiser overeenstemming bereikt over diens vertrek uit het ziekenhuis, en hem daarbij ter overbrugging van de periode tot het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, een vergoeding toegekend. Bij de mondelinge behandeling is gebleken dat B bereid is aan eiser een financiële vergoeding toe te kennen ter hoogte van hetzelfde bedrag van f 400.000,--. Daarnaast had B aan eiser reeds aangeboden het bedrag te betalen dat deze ter zake van goodwill volgens de gangbare normen bij een regulier vertrek als specialist had kunnen bedingen. Beide aanbiedingen vormen naar het oordeel van het Scheidsgerecht in de omstandigheden van dit geval een redelijke compensatie voor de nadelen die eiser als gevolg van de opzegging zal lijden. Aan eiser komt echter niet een volledige vergoeding toe als door hem is gevorderd, nu de gevolgen van de opzegging in belangrijke mate voor zijn rekening komen.

- 4.7 De slotsom luidt dat de opzegging van de toelatingsovereenkomst rechtsgeldig is geschied. Aan eiser komt een vergoeding toe van f 400.000,--. Het Scheidsgerecht gaat ervan uit dat B haar aanbod met betrekking tot de betaling van goodwill aan eiser gestand zal doen. Er is reden de kosten van dit geding te verdelen als hierna is aangegeven.

5. **Beslissing**

Het Scheidsgerecht stelt het navolgende bindend advies vast.

- 5.1 De primaire vordering van eiser is niet toewijsbaar.
- 5.2 B dient binnen drie weken na de datum van dit advies aan eiser een bedrag te voldoen van f 400.000,-- en daarnaast haar aanbod tot betaling van een bedrag aan goodwill aan eiser gestand te doen.
- 5.3 De kosten van het Scheidsgerecht, vastgesteld op een bedrag van f 9.720,--, komen voor rekening van beide partijen ieder voor de helft en worden verhaald op het door eiser betaalde voorschot, zodat B aan eiser moet vergoeden een bedrag van f 4.860,--. Ieder van partijen draagt voor het overige de eigen kosten.
- 5.4 Het meer of anders gevorderde wordt afgewezen.